

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Martina Láníčka ve věci

žalobkyně: **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, IČ 70994234**
sídlem Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Tyllem
sídlem V Celnici 1040/5, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2016, č. j. MSK 100784/2016, ve věci
správního deliktu na úseku ochrany přírody a krajiny

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 26. 10. 2016, č. j. MSK 100784/2016 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 20 786 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Tomáše Tylla, advokáta se sídlem Na Příkopě 22, 110 00 Praha 1.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou soudu dne 20. 12. 2016 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví tohoto rozsudku. Napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Bruntál (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 29. 6. 2016, č. j. MUBR/46233-16/pzd-OŽP-6185/2016/pzd o uložení pokuty žalobkyni ve výši 80 000 Kč za správní delikt, kterého se žalobkyně měla dopustit tím, že v období od listopadu 2015 do února 2016 provedla bez povolení orgánu ochrany přírody kácení celkem 257 stromů (dřevin rostoucích mimo les) převyšujících ve výšce 130 cm nad zemí obvod kmene 80 cm, a dále 8 985 m² zapojeného porostu, a to na pozemcích parc. č. 1013 v k. ú. Valšov, parc. č. 407/14 v k. ú. Milotice nad Opavou a parc. č. 342/5 v k. ú. Nové Heřmínovy. Tím měla žalobkyně podle správních orgánů porušit ustanovení § 8 zákona číslo 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Žalobkyně navrhla zrušení i prvostupňového rozhodnutí.
2. Žalobkyně v rámci žalobních bodů namítla nicotnost napadeného rozhodnutí z důvodu věcné nepřislusnosti správních orgánů, které ve věci rozhodovaly. Tuto námitku odůvodnila tím, že orgány ochrany přírody nemají věcnou příslusnost ohledně dřevin v obvodu dráhy a na stavbě dráhy, ať již jde o povolování jejich kácení nebo o projednání správního deliktu v případě jejich pokácení bez povolení. Pro dřeviny v obvodu dráhy, na stavbě dráhy a na stavbách na dráze je podle žalobkyně dána výlučná kompetence drážního úřadu. V této souvislosti poukázala na to, že provozovatel dráhy je povinen podle § 22 zákona číslo 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dráhách“) zajistit plynulost a bezpečnost drážní dopravy, což by nebyla schopna, pokud by kácení dřevin záviselo na povolení orgánu ochrany přírody. Zachování dřevin na stavbě dráhy a v jejím obvodu totiž ve většině případů vylučuje a znemožňuje zabezpečení ochrany života a zdraví osob dráhu užívajících. Dřeviny v obvodu dráhy nemají své místo za situace, kdy by dosáhly takové výšky, že by v případě svého pádu zasáhly do průjezdného profilu provozovatele dráhy. V dalším žalobním bodě žalobkyně zpochybňovala svojí odpovědnost za správní delikt, protože kácení dřevin bylo provedeno pomocí najatých subjektů a žalobkyně byla pouze jeho objednatelem. Adresátem povinnosti podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny je ten, kdo skutečně dřevinu poškodí nebo zničí. Podle žalobkyně nebylo ani jednoznačně prokázáno, že by došlo k pokácení zapojeného porostu v daném rozsahu, resp. že by se vždy jednalo o zapojený porost.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. K otázce věcné příslusnosti orgánu ochrany přírody odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 162/2015-59, ze dne 5. 11. 2015, ve kterém byl konstatován a odůvodněn závěr, že v případě záměru pokácet stromy rostoucí na pozemku v obvodu dráhy je nutno postupovat podle zákona o ochraně přírody a krajiny a požádat orgán ochrany přírody o povolení ke kácení. Výlučnou působnost drážního správního úřadu nelze dovodit ani ze zákona o dráhách ani z jiného zákona. Za nedůvodnou považuje žalovaný také snahu žalobkyně zbavit se odpovědnosti s odkazem

na subjekt, který stromy fakticky kácel. Byla to žalobkyně, která nechala dotčené stromy pokácet, podala oznámení o provedeném kácení a nemůže se proto své odpovědnosti zprostit.

4. U nařízeného jednání žalobkyně setrvala na svém stanovisku a nad rámec žalobních tvrzení poukázala na změnu právní úpravy a nutnost posoudit skutek podle nové právní úpravy, která je pro žalobkyni příznivější. Žalovaný u jednání uvedl, že je mu známá aktuální judikatura správních soudů ohledně přípustné retroaktivity nového zákona, který nabyl účinnosti až po skončení správního řízení a je pro pachatele správního deliktu příznivější. Navrhl však, aby pro případ zrušení napadeného rozhodnutí bylo při rozhodování o nákladech řízení přihlédnuto jak ke skutečnosti, že žalovaný je státní organizací, která je personálně vybavena a financována ze státního rozpočtu natolik, aby byla schopna zajistit účast v soudním řízení vlastními zaměstnanci, tak k tomu, že žalovaný nemohl ovlivnit změnu právní úpravy, ke které došlo až po skončení správního řízení.
5. Krajský soud poté co zjistil, že žaloba byla podána včas, v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), že je přípustná a projednatelná, přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
6. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobkyně podáními ze dne 8. 12. 2015, 16. 12. 2015 a 21. 3. 2016 oznámila správnímu orgánu I. stupně provedení kácení dřevin v obvodu dráhy, jejichž stavem byl bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozila škoda značeného rozsahu, a to v období od listopadu 2015 do února 2016. K oznámení doložila mimo jiné fotografie kácených dřevin a rámcovou smlouvu o dílo uzavřenou dne 16. 7. 2015 se společností TOMI - REMONST, a.s. jako zhotovitelem. Správní orgán I. stupně zahájil správní řízení se žalobkyní ve věci správního deliktu, kterého se měla žalobkyně dopustit uvedeným pokácením dřevin bez povolení orgánů ochrany přírody. Po provedeném řízení správní orgán I. stupně rozhodl o uložení pokuty žalobkyni za uvedený správní delikt a jeho rozhodnutí žalovaný napadeným rozhodnutím potvrdil.
7. Soud se nejprve zabýval namítanou nicotností správních rozhodnutí z důvodu věcné nepřislušnosti rozhodujících správních orgánů, kterou odůvodnila žalobkyně tím, že – stručně řečeno – orgány ochrany přírody nemají věcnou příslušnost k řízení ohledně stromů nacházejících se v obvodu dráhy nebo přímo na stavbě dráhy. Tuto námitku soud vyhodnotil jako nedůvodnou a okolnosti, které by zakládaly nicotnost napadeného rozhodnutí, neshledal. Při tomto závěru soud vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2015, č. j. 7 As 162/2015 - 59 (rozsudek je dostupný na stránkách www.nssoud.cz), ve kterém Nejvyšší správní soud uzavřel, že: „Zákon o dráhách neobsahuje žádné ustanovení, které by se výslovně týkalo ochrany dřevin a povolování jejich kácení. Stěžovatelka sice poukazovala na ust. § 5 odst. 3, § 10 a § 22 odst. 1 písm. a) zákona o dráhách a ust. § 11 a § 14 vyhlášky, ale z těchto ustanovení nelze v žádném případě dovodit pravomoc provozovatele dráhy nebo drážního správního úřadu rozhodnout o kácení dřevin rostoucích na pozemku v obvodu dráhy. V ust. § 5 odst. 3 zákona o dráhách je obecně stanoveno, že stavba dráhy a stavba na dráze musí splňovat technické podmínky a požadavky bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy; v ust. 10 citovaného zákona je upravena ochrana před nebezpečím hrozícím z nemovitostí v sousedství dráhy a v ust. § 22 odst. 1 písm. a) je upravena obecně povinnost provozovatele dráhy provozovat dráhu pro potřeby plynulé a bezpečné drážní

dopravy podle pravidel pro provozování dráhy a úředního povolení. Problematiku ochrany a kácení dřevin rostoucích mimo les, jimiž jsou stromy a keře rostoucí jednotlivě i ve skupinách ve volné krajině i v sídelních útvarech na pozemcích mimo lesní půdní fond, výlučně upravuje zákon o ochraně přírody a krajiny. Tento zákon tedy dopadá na všechny dřeviny rostoucí na pozemcích mimo lesní půdní fond, tj. i na dřeviny rostoucí na pozemcích v obvodu dráhy. Pokud je úmyslem zákonodárce vyjmout dřeviny rostoucí mimo les z působnosti orgánů ochrany přírody, činí tak výslovně [viz např. ust. § 59 odst. 1 písm. j) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů]. V zákoně o dráhách se však žádné ustanovení shodného či obdobného obsahu není. Vzhledem k tomu, že zákon o dráhách a zákon o ochraně přírody a krajiny mají odlišný předmět úpravy, nelze mezi těmito zákony stanovit poměr obecného a zvláštního.” Jak je soudu známo z úřední činnosti, uvedený právní názor (který vychází z právní úpravy účinné do 31. 3. 2017, tedy také v době vydání napadeného rozhodnutí) je v rozhodovací praxi správních soudů ustálený a ani soud v této věci nemá důvod se od něj odchýlit. Lze proto uzavřít, že jelikož zákon o drahách ve znění účinném v době rozhodování správních orgánů neobsahoval žádné ustanovení o vyjmutí dřevin rostoucích v obvodu dráhy (na stavbě dráhy) z působnosti orgánů ochrany přírody, rozhodovaly oba správní orgány v mezích své věcné příslušnosti. Pro úplnost soud k této otázce dodává, že na jeho závěr nemá žádný vliv ani pozdější změna právní úpravy (od 1. 4. 2017), ke které se soud vyjádří níže.

8. Výše naznačená změna právní úpravy je však rozhodující z hlediska zákonnosti napadeného rozhodnutí. Podle § 8 odst. 1 věty první zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném do 31. 3. 2017, bylo ke kácení dřevin nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, nestanovil-li zákon jinak. Podle věty třetí: „Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem a povolení ke kácení dřevin u železničních drah může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě s drážním správním úřadem“. Podle odstavce 2 téhož ustanovení, povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodu pěstebních, tj. za účelem obnovy porostu nebo při provádění výchovné prověrky porostů, při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků, k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav a z důvodů zdravotních, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin. Podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody (opět v znění účinném ke dni 31. 3. 2017), orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že poškodí nebo zničí bez povolení dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucí mimo les.
9. Zákon o ochraně přírody a krajiny byl od 1. 4. 2017 novelizován zákonem číslo 319/2016 Sb., kterým byla jednak v § 8 odst. 1 třetí větě vypuštěna slova „a povolení ke kácení dřevin u železničních drah může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě s Drážním správním úřadem“, a dále jím byl upraven § 8 odst. 2 tohoto zákona, který po provedené změně zní: „Povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodu pěstebních, tj. za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné prověrky porostů při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav, k odstraňování dřevin za účelem zajištění

provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze a z důvodů zdravotních, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který jej může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin; v případě odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze tak může učinit jen na základě závazného stanoviska Drážního správního úřadu.“ (zvýraznění podtržením provedl krajský soud).

10. Z porovnání obou časových verzí dotčených ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny je zjevné, že od 1. 4. 2017 již k odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze není zapotřebí povolení orgánu ochrany přírody, ale postačí toliko oznámení a závazné stanovisko Drážního správního úřadu. Protože žalobkyně byla stíhána za vykácení dřevin bez povolení orgánu ochrany přírody a od začátku se bránila právě tím, že se jednalo o dřeviny v obvodu dráhy a že tak činila z důvodu bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo hrozící škody na dráze, je pro ni nová právní úprava příznivější. Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, publ. pod číslem 3528/2017 Sb. NSS, „rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, kdy zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ V citovaném usnesení tak rozšířený senát Nejvyššího správního soudu potvrdil, že pro správní trestání platí princip přípustné retroaktivity ve prospěch pachatele, a to i v případě, pokud ke změně právní úpravy dojde až po skončení správního řízení (v průběhu řízení o soudním přezkumu). Vzhledem k tomu, že v posuzované věci došlo změnou právní úpravy k zániku trestnosti jednání žalobkyně v případě, že odstranila dřeviny za účelem zajištění provozuschopnosti dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy, neboť v takovém případě by se vytýkaným jednáním ve vazbě na citované ustanovení § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny již nově nemohla dopustit správního deliktu, krajský soud

k této změně přihlédl, a to tak, že ve světle změněné úpravy již rozhodnutí žalovaného nemůže obstát. Proto krajský soud napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém žalovaný přihlédne ke změně právní úpravy provedené zákonem číslo 319/2016 Sb. a bude se zabývat tím, zda žalobkyně k provedení kácení potřebovala povolení orgánu ochrany přírody, případně zda kácení provedla za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze a byly tak naplněny podmínky pro to, aby kácení orgánu ochrany přírody pouze oznámila. Soud dodává, že přes návrh žalobkyně nepřistoupil ke zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, protože pro tento postup neshledal důvody. Platí přitom, že pokud soud nevyhoví návrhu na zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, žádný zvláštní výrok o tomto návrhu nevydává, neboť domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí, není procesním právem žalobkyně (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006 – 106).

11. Nad rámec uvedeného soud uvádí, že námitku žalobkyně, podle které nemůže odpovídat za správní delikt, protože sama dřeviny nekácela, pouze jejich kácení zadala, shledal jako nedůvodnou. Právní teorie i judikatura soudů dovodila odpovědnost za správní delikt podle § 88 zákona o ochraně přírody a krajiny jak u přímého činitele (zhotovitele), tak u objednatele. Z rozsudků Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 117/2016 - 26, ze dne 23. 9. 2016 nebo č. j. 9 As 50/2008-64 ze dne 5. 3. 2009 (oba dostupné na webových stránkách Nejvyššího správního soudu) vyplývá, že pro odpovědnost za správní delikt osoby objednatele je rozhodující, zda zhotovitel, který fakticky koná, je v přímé řídicí působnosti objednatele. Správní orgány takovou působnost ze strany žalobkyně coby objednatele dovodily a jejich závěry v tomto směru ani nebyly v žalobě zpochybněny. Dalšími vznesenými námitkami se již krajský soud nezabýval, neboť jejich posouzení je v této fázi řízení nadbytečné; pro další průběh bude rozhodující závěr žalovaného o tom, zda jednání žalobkyně naplňuje znaky skutkové podstaty správního deliktu podle nové právní úpravy, jak bylo rozvedeno v bodě 10 tohoto rozsudku.
12. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. a právo na náhradu nákladů řízení přiznal v plném rozsahu procesně úspěšné žalobkyni. Náklady řízení žalobkyně představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a náklady právního zastoupení, jejichž náhradu soud žalobkyni přiznal podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Konkrétně soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni odměnu advokáta za 3 úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby a účast u jednání) po 3 100 Kč podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu (celkem 9 300 Kč), paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu (celkem 900 Kč), dále cestovné za cestu z Prahy do Ostravy a zpět (752 km) osobním vozidlem se spotřebou pro kombinovaný provoz 6,5 l na 100 km benzínu natural v cenách dle vyhlášky číslo 463/2017 Sb. - cena benzínu 30,50 Kč za 1 litr benzínu a za opotřebení 4 Kč za 1 ujetý kilometr (celkem 4.499 Kč) a dále DPH z těchto částek s výjimkou zaplaceného soudního poplatku podle § 57 odst. 2 s. ř. s. ve výši 3 087 Kč. Veškeré uvedené náklady řízení v celkové výši 20 786 Kč soud shledal jako účelně vynaložené k uplatnění práva žalobkyně a žalobkyni právo na jejich náhradu přiznal. Na účelnosti úkonu spočívajícího v účasti na ústním jednání nic nemění ani skutečnost, že to byla žalobkyně (její zástupce), která trvala na konání ústního jednání. Rozhodnutí ve věci po ústním jednání je podle § 49 odst. 1 s. ř. s. procesním právem účastníka řízení, a pokud jej využije, nemůže to být důvodem pro to, aby mu soud nepřiznal právo na náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s účastí u tohoto jednání, a to ani v případě, kdy žalobkyně mohla s ohledem na předchozí rozhodnutí totožného soudu v obdobné věci výsledek sporu předpokládat. Soud proto žalovaného zavázal k náhradě nákladů řízení procesně úspěšné žalobkyni v celkové výši 20 786 Kč,

Kč, a to k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona číslo 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení přisouzených nákladů řízení soud v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 o. s. ř. prodloužil na 30 dnů od právní moci rozsudku, přičemž přihlédl k odlišnému okamžiku nabytí právní moci rozsudku vydaného ve správním soudnictví oproti rozhodnutím vydaným v občanském soudním řízení.

13. Soud se při rozhodování o nákladech řízení zabýval žalovaným namítanou neúčelností nákladů vynaložených žalobkyní na právní zastoupení. Žalovaný jejich neúčelnost spatřoval ve skutečnosti, že žalobkyně je státní organizací a účast v soudním řízení by měla být schopna zabezpečit vlastními zaměstnanci. Soudu jsou známy závěry vyslovené např. v nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2929/07, ze dne 9. 10. 2008 a v navazujících rozhodnutích (např. nálezech ze dne 17. 8. 2009, sp. zn. I. ÚS 1452/09 nebo ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. II. ÚS 1215/10 – veškerá citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.usoud.cz), které jsou postaveny na předpokladu, že je-li stát k hájení svých zájmů vybaven příslušnými organizačními složkami finančně i personálně zajištěnými ze státního rozpočtu, není důvod, aby výkon svých práv a povinností v této oblasti přenášel na soukromý subjekt - advokáta, a pokud tak stát přesto učiní, pak není důvod pro uznání takto mu vzniklých nákladů jako účelně vynaložených. Uvedené názory pak Ústavní soud vztáhl rovněž na statutární města (srov. náleze ze dne 23. 11. 2010, sp. zn. III. ÚS 2984/09), vyšší územní samosprávné celky a také např. na Českou televizi nebo Všeobecnou zdravotní pojišťovnu. Soud však má předně za to, že uvedené závěry nelze paušálně vztáhnout na všechny subjekty, na jejichž činnosti se jakýmkoliv způsobem účastní stát, ale je třeba vždy posoudit, zda se jedná o subjekt, který svým postavením a vymezenými činnostmi odpovídá postavení státních orgánů nebo orgánů územních samosprávných celků, případně subjektů typu České televize nebo Všeobecné zdravotní pojišťovny. Nadto je třeba vždy přihlídnout také k povaze úkonu (soudního řízení) a jeho vztahu k obvyklé „úřední“ činnosti dotčeného subjektu (orgánu). Je nepochybné, že pokud zákon deleguje na územní samosprávné celky výkon státní správy v některých oblastech veřejné správy, patří k jejich běžné a opakované úřední činnosti jak vydávání správních rozhodnutí ve svěřené oblasti, tak také úkony související s instancčním či správním přezkumem jejich rozhodnutí. Obdobný závěr lze učinit také ohledně běžné správy majetku v jejich vlastnictví či správě. Oproti tomu také tyto subjekty vystupují v řadě soudních sporů, jejichž předmětem je právní problematika, která je specializovaná a přímo nesouvisí s jejich běžnou činností. V takových případech lze shledat postup subjektu, který zvolí pro své zastupování advokáta, za adekvátní. Ostatně soudu je z úřední činnosti známo, že se kraje (včetně Moravskoslezského kraje) i obce nechávají např. ve složitějších pracovních či občanskoprávních sporech zastupovat advokátem a náhradu nákladů vynaložených na právní zastoupení požadují. Žalobkyně je státní organizací, do jejíž činnosti náleží mimo jiné zajišťování provozování železniční dopravní cesty a její provozuschopnosti. Pokud by šlo úkony přímo související s touto činností, bylo by možné akceptovat, že by je žalobkyně měla být schopna zabezpečit svými zaměstnanci a náklady na advokáta neuznat jako účelně vynaložené. Účast v řízení ve věci správního deliktu, ze kterého byla žalobkyně obviněna, však z povahy věci za běžnou a obvyklou činnost státní organizace považovat nelze, proto náklady vynaložené na zastupování advokátem v takovém řízení soud považuje za účelně vynaložené.
14. Žalovaný rovněž navrhoval, aby soud nepřiznal žalobkyni právo na náhradu řízení s ohledem na okolnosti, za kterých došlo (resp. pravděpodobně dojde) ke zrušení napadeného rozhodnutí, jež spočívají v nové právní úpravě a nikoliv v jeho vadném rozhodnutí. Podle § 60 odst. 7 s. ř. s. jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává. Je pravdou, že soud nezjistil v řízení žádné skutečnosti, ve kterých by bylo možné spatřovat pochybení žalovaného a že ke kasaci napadeného rozhodnutí

přistoupil výhradně s ohledem na změnu právní úpravy, která je pro

žalobkyni coby obviněnou ze spáchání správního deliktu příznivější. Přesto nakonec návrh žalovaného jako důvodný neshledal. Předně platí, že při rozhodování o nákladech řízení je rozhodující procesní úspěch ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. a ten měla v řízení zcela žalobkyně bez ohledu na důvody meritorního výroku. Možnost úspěšnému účastníkovi nepřiznat právo na náhradu nákladů řízení představuje výjimku z tohoto pravidla, kterou lze odůvodnit pouze důvody zvláštního zřetele hodnými. Tyto důvody je třeba zkoumat individuálně pro každý případ a nelze je obecně paušalizovat tak, že právo na náhradu nákladů řízení soud procesně úspěšnému účastníkovi nepřizná vždy, kdy důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí ve věcech správního trestání bude změna právní úpravy ve prospěch pachatele správního deliktu. V posuzované věci žádné jiné konkrétní okolnosti (kromě samotných důvodů, pro které napadené rozhodnutí zrušil), jež by spočívaly v poměrech účastníků nebo povaze projednávané věci a odůvodňovaly postup podle § 60 odst. 7 s. ř. s., tvrzeny nebyly a nevyplývají ani z obsahu spisu. Důvody pro moderaci práva žalobkyně na náhradu nákladů řízení tak soud v tomto řízení neshledal. Soud navíc ověřil, že shodným způsobem postupoval v typově obdobných věcech Nejvyšší správní soud (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 As 104/2013 – 61 nebo ze dne 29. 11. 2017, č. j. 7 As 225/2017 – 22, oba dostupné na www.nssoud.cz).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněná podat návrh na výkon rozhodnutí.

Ostrava 21. února 2018

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu